

Zielone podatki i opłaty okołopodatkowe

Paweł Kaczmarek

Menedżer

Doradca podatkowy

Grant Thornton

Sebastian Kopacz

Starszy konsultant

Doradca podatkowy

Grant Thornton

Agenda

1. Uwagi wstępne
2. CBAM
3. Opłata „cukrowa”
4. System kaucyjny
5. Dyrektywa SUP, w tym opłata od plastikowych kubków
6. Opłata na Fundusz Ochrony Rolnictwa
7. Opłata „małpkowa”
8. Podatek „piwny”
9. EUDR

1 Uwagi wstępne

Wybrane pozapodatkowe instrumenty ich cele

Proekologiczne

Finansowe

Opłata od plastikowych kubków

Opłata na fundusz ochrony rolnictwa

CBAM (w przyszłości obowiązek zakupu uprawnień)

Pozafinansowe (dodatkowe obowiązki)

EUDR

System kaucyjny

Inne np. zdrowotne

Finansowe

Opłata „cukrowa”

Opłata „małpkowa”

„Podatek” piwny

Definicja i funkcje podatków

Podatkiem jest świadczenie pieniężne:

- ✓ publicznoprawne,
- ✓ nieodpłatne,
- ✓ przymusowe,
- ✓ bezzwrotne,
- ✓ na rzecz państwa.

Funkcje podatków:

- ✓ **fiskalna** – podatki są głównym źródłem dochodów państwa,
- ✓ **redystrybucyjna** - podatki są narzędziem do redystrybucji dochodów,
- ✓ **stymulacyjna** - poprzez ulgi i preferencje podatkowe aktywizuje się określone działania gospodarcze (np. inwestycje),
- ✓ **stabilizacyjna** - regulowanie popytu i podaży,
- ✓ **regulacyjna** - podatki są narzędziem do **regulowania określonych zachowań** konsumentów i przedsiębiorstw.

2 CBAM

CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) a unijne prawo klimatyczne

Zgodnie z europejskim prawem klimatycznym państwa UE muszą ograniczyć emisje gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. (stąd **pakiet Fit for 55**) Celem tych działań jest neutralność klimatyczna UE do 2050 r.

Powyższe regulacje wpisują się w ideę wynikającą z Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (tzw. **Porozumienie paryskie**), która stanowi plan działań mających ograniczyć globalne ocieplenie.

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji

EU ETS działa na zasadzie "limitu i handlu".

Limit to limit całkowitej ilości gazów cieplarnianych, które mogą być emitowane przez objęte tym systemem podmioty (ponad 11 tys. tzw. instalacji np. elektrownie).

Limit ten:

- ✓ wyrażony jest w uprawnieniach do emisji, gdzie jedno uprawnienie daje prawo do emisji jednej tony CO₂ (uprawnienia są sprzedawane na aukcjach).
- ✓ corocznie jest zmniejszany zgodnie z celem klimatycznym UE.

W każdym roku podmioty zobowiązane muszą oddać odpowiednią liczbę uprawnień, aby rozliczyć swoje emisje, w przeciwnym razie nakładane są kary.

Podmioty kupują uprawnienia na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla (niektóre podmioty uprawnienia te otrzymują za darmo). Podmioty mogą również handlować uprawnieniami między sobą.

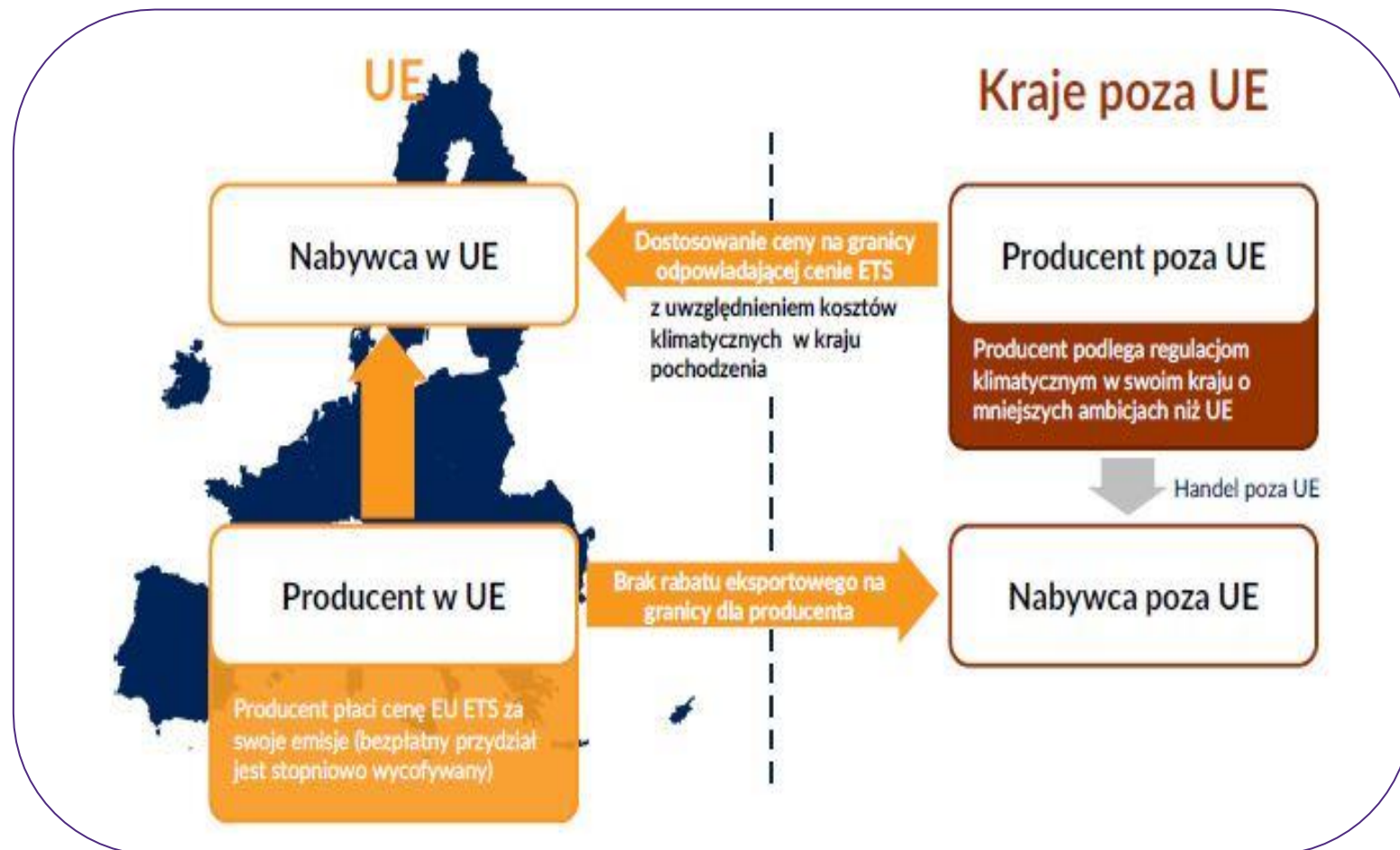
Ucieczka emisji (ang. *carbon leakage*) to zjawisko przenoszenia się produkcji poza granice UE ze względu na spadek konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw spowodowany regulacjami związanymi z prowadzoną w UE polityką klimatyczną.

CBAM

Cel:

dostosowanie ceny dwutlenku węgla na granicy, co ma spowodować wyrównanie warunków konkurencyjnych poprzez **nałożenie na importowane produkty** określonego rodzaju, adekwatnych kosztów związanych z polityką klimatyczną ciążących na produktach wytwarzanych wewnątrz UE.

Towary podlegające CBAM

Cement

CN
2507 00 80
2523 10 00
2523 21 00
2523 29 00
2523 30 00
2523 90 00

Energia elektryczna

CN
2716 00 00

Nawozy

CN
2808 00 00
2814
2834 21 00
3102
3105

Żeliwo i stal

m. in. CN
72 z
wyjątkami
2601 12
7301
7302
7303

Aluminium

m. in. CN
7601
7603
7604
7605
7606
7607

Chemikalia

CN
2804 10
(wodór)

CBAM

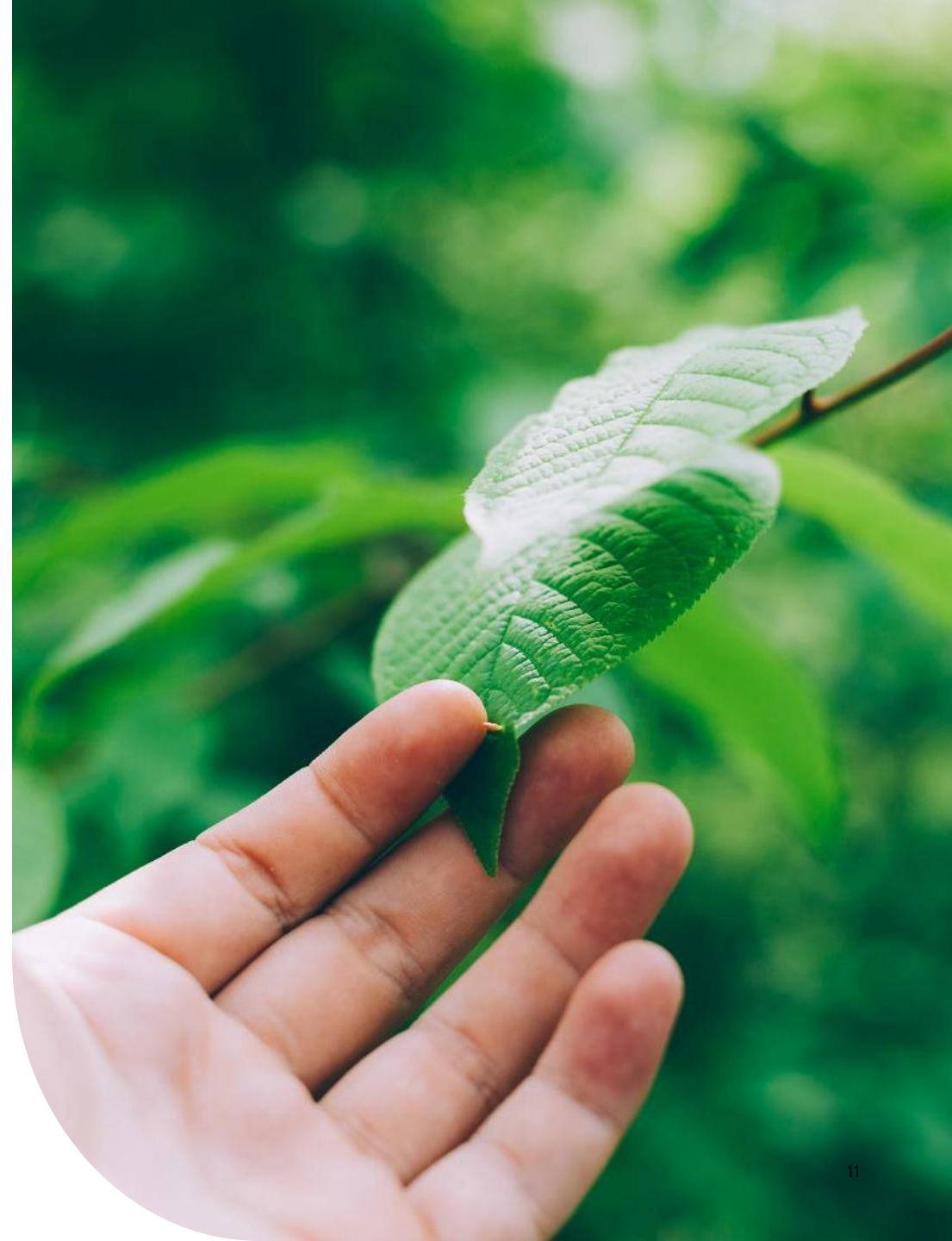
Istota tego mechanizmu ma polegać na tym, że importerzy będą mieli **obowiązek**:

- ✓ deklarować ilości określonych towarów przywiezionych do UE oraz związane z tymi towarami tzw. emisje wbudowane,
- ✓ rozliczać ww. emisje odpowiednią liczbą **zakupionych certyfikatów CBAM** (umorzenie certyfikatów).

Emisje wbudowane - emisje CO₂ uwalniane podczas produkcji towarów oraz pochodzące z wytwarzania energii elektrycznej zużywanej podczas procesów produkcyjnych.

W okresie przejściowym tj. od 01.10.2023 r. do 31.12.2025 r.:

- ✓ importerzy towarów objętych mechanizmem CBAM lub
- ✓ działający na ich rzecz pośredni przedstawiciele celni mają wyłącznie określone **obowiązki sprawozdawcze**.

CBAM

Za każdy **kwartał** od 1 października 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. zgłaszający objęty obowiązkiem sprawozdawczym składa sprawozdania nie później niż miesiąc od zakończenia danego kwartału.

Sprawozdanie obejmuje m. in.

- rodzaj towarów (określonych za pomocą ich kodu CN) przywiezionych w danym kwartale,
- kraj pochodzenia towarów przywożonych;
- instalacja, w której towary zostały wyprodukowane (m. in. lokalizacja, nazwa przedsiębiorstwa)
- wielkość emisje wbudowanych.

Co do zasady, w sprawozdaniu należy wykazywać uzyskane od producenta dane dotyczące **rzeczywistych emisji** wbudowanych.

W okresie przejściowym obejmującym trzy pierwsze kwartały raportowania (IV kwartał 2023 r., I oraz II kwartał 2024 r.) można było korzystać z **uproszczonej metody kalkulacji emisji** polegającej na możliwości podawania wartości domyślnych opublikowanych przez KE (podawanych w tonach emisji CO₂ na tonę towarów, np. dla nawozów azotowych - emisje ogółem: 1,9).

CBAM - nowe zasady ustalania poziomu emisji

Dla III kwartału 2024 r., dla którego okres składania sprawozdania rozpoczyna się 1 października br., określenie emisji wbudowanej dla towarów CBAM dopuszczanych do obrotu w tym kwartale, oblicza się przy użyciu **danych rzeczywistych** zgodnie z metodami obliczeniowymi określonymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/1773 z dnia 17 sierpnia 2023 r. (załącznik IV pkt 2 i 3).

2. USTALENIE WIELKOŚCI RZECZYWISTYCH SPECYFICZNYCH EMISJI WBUDOWANYCH W PRZYPADKU TOWARÓW PROSTYCH

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

3. USTALENIE WIELKOŚCI RZECZYWISTYCH EMISJI WBUDOWANYCH W PRZYPADKU TOWARÓW ZŁOŻONYCH

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{ImpMat}}{AL_g} \quad EE_{ImpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

CBAM - nowe zasady ustalania poziomu emisji-furtka

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂

Art. 7 ust. 2 - 2. Poziom emisji wbudowanych związanych z towarami innymi niż energia elektryczna ustala się na podstawie rzeczywistych emisji zgodnie z metodami określonymi w załączniku IV pkt 2 i 3. **W przypadku braku możliwości odpowiedniego ustalenia poziomu rzeczywistych emisji** oraz w przypadku emisji pośrednich **poziom emisji wbudowanych ustala się przez odniesienie do wartości domyślnych** zgodnie z metodami określonymi w załączniku IV pkt 4.1.

Zgłaszający sprawozdanie są zobowiązani podjąć wszelkie możliwe wysiłki, aby uzyskać rzeczywiste emisje od swoich dostawców/producentów. **Jeśli zgłaszający nie uzyska** danych o rzeczywistych emisjach, **powinien udowodnić, że podjął wszelkie wysiłki**. (Źródło: KOBIZE - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami)

CBAM - nowe zasady ustalania poziomu emisji- furtka

W zakładce Emisje, w części dotyczącej bezpośrednich emisji wbudowanych:

- w polu „Sposób wyznaczania” należy wybrać z listy odpowiedź „Actual data not available” (dane rzeczywiste niedostępne),
- pole „Rodzaj stosowanej metodologii raportowania” staje się nieaktywne i należy je pominąć,
- w polu „Obowiązująca metodologia raportowania” zgłaszający powinien opisać wysiłki i działania podjęte w celu uzyskania danych od dostawców/producentów,
- w polu „Specyficzne (bezpośrednie) emisje wbudowane” automatycznie pojawia się wartość „0” (zero) i jest to pole nieaktywne.

W zakładce Emisje, w części dotyczącej pośrednich emisji wbudowanych:

- w polu „Sposób wyznaczania” należy wybrać odpowiedź „Actual data not available” (dane rzeczywiste niedostępne),
- pola „Źródło współczynnika emisji” oraz „Źródło energii elektrycznej” stają się nieaktywne i należy je pominąć,
- w polach „Zużyta energia elektryczna”, „Współczynnik emisji” oraz „Specyficzne (pośrednie) emisje wbudowane” automatycznie pojawia się wartość „0” (zero) i są to pola nieaktywne.

Źródło: KOBIZE (Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami)

Please, only use a dot (.) to separate decimals.

Amounts must be reported in tonnes. Please, make sure that the amounts reported have been correctly converted into tonnes.

Ilość towarów (wyprodukowanych)

Masa netto *

10

Rodzaj jednostki miary *

Tony

Bezpośrednie emisje wbudowane

Sposób wyznaczenia *

Actual data not available

Rodzaj stosowanej metodologii raportowania ⓘ

Obowiązująca metodologia raportowania ⓘ *

W tym polu należy opisać przyczyny braku danych rzeczywistych.

9937

Specyficzne (bezpośrednie) emisje wbudowane *

0

tCO2/jednostka

Rodzaj jednostki miary

Tony

Pośrednie emisje wbudowane

Sposób wyznaczenia *

Actual data not available

Źródło współczynnika emisji

Źródło energii elektrycznej

Inne wskazanie źródła

4000

Zużyta energia elektryczna *

0

MWh/jednostka

Współczynnik emisji

0

t CO2/MWh

Specyficzne (pośrednie) emisje wbudowane

0

t CO2/unit

Rodzaj jednostki miary *

Tony

Źródło wartości współczynnika emisji ⓘ

512

Emisje instalacji

Całkowite emisje instalacji

0

t CO2

Emisje bezpośrednie instalacji

0.0000000

t CO2

Emisje pośrednie instalacji

0.0000000

t CO2

Rodzaj jednostki miary emisji *

Tony

CBAM – zmiany w terminie korekty sprawozdań

- Jak wynika z art. 9 ust. 2 Rozporządzenia wykonawczego, do 31 lipca 2024 r. możliwe było złożenie korekty za pierwsze dwa kwartały.
- Są to jedyne dwa kwartały, za które sprawozdania miały wydłużonym termin na korektę.
- W przypadku każdego kolejnego sprawozdania termin na modyfikację danych będzie wynosił dwa miesiące od zakończeniu odpowiedniego kwartału sprawozdawczego.

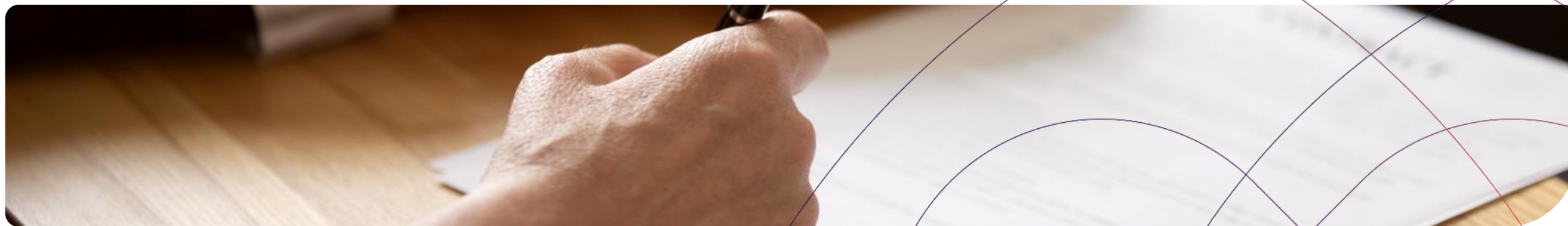
3 Opłata cukrowa

Oплата cukrowa

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym

Wprowadzanie na rynek krajowy **napojów z dodatkiem cukrów** będących monosacharydami lub disacharydami oraz środków spożywczych zawierających te substancje oraz substancji słodzących, podlega **opłacie**.

„Zasadniczym celem projektu ustawy jest **wykorzystanie polityki fiskalnej jako narzędzia służącego promocji prozdrowotnych wyborów konsumentów**. W projekcie zaproponowano stymulowanie wyborów prozdrowotnych konsumentów przez nałożenie opłaty na napoje z dodatkiem cukrów”.

Opłata cukrowa

Wprowadzenie na rynek krajowy napojów oznacza:

- 1) sprzedaż napojów do pierwszego punktu, w którym jest prowadzona sprzedaż detaliczna,
- 2) sprzedaż detaliczną napojów przez ich producenta, nabywcę wewnątrzspółnotowego, importera, zamawiającego,
- 3) sprzedaż napojów podmiotowi prowadzącemu jednocześnie sprzedaż detaliczną oraz hurtową.

Podmiotami, na których ciąży obowiązek zapłaty opłaty cukrowej są:

- 1) podmiot sprzedający napoje do punktów sprzedaży detalicznej,
- 2) podmiot prowadzący sprzedaż detaliczną napojów, który jest ich:
  - producentem,
  - nabywcą wewnątrzspółnotowym lub
  - importerem,
- 3) zamawiający, w przypadku gdy skład napoju objętego opłatą stanowi element umowy zawartej przez producenta a dotyczącej produkcji tego napoju dla zamawiającego - w tej sytuacji obowiązek zapłaty spoczywa wyłącznie na zamawiającym

Wątpliwości

1. Sprzedaż produktów podlegających opłacie cukrowej do podmiotu, która nie prowadzi ani detalicznej ani hurtowej sprzedaży tych produktów (np. nieodpłatnie je przekazuje konsumentom).
2. Przekazanie przez producenta produktów podlegających opłacie cukrowej do komisju (komisantowi).
3. Producent sprzedaje wyroby podlegające opłacie cukrowej do krajowych podmiotów, które te wyroby odsprzedają wyłącznie na eksport lub do innych krajów UE.

Komunikat w sprawie zmian w opłacie cukrowej

W związku z publikacjami medialnymi Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że procedowany projekt nowelizujący przepisy o "opłacie cukrowej" nie obejmuje opłatą żadnych nowych produktów

📅 28.11.2023

Celem projektowanej nowelizacji (UD443) jest uproszczenie poboru opłaty od środków spożywczych (tzw. opłaty cukrowej) i wprowadzenie ułatwień dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu napojami. Projekt utrzymuje dotychczasowy zakres przedmiotowy ustawy o zdrowiu publicznym i nie przewiduje zmian dotyczących katalogu napojów podlegających opłacie.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw

[Wróć do projektu](#)

(rejestr zmian)

Wnioskodawca:	Minister Finansów
Data utworzenia:	18-10-2022
Działy:	budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe,
Hasła:	OPŁATY,
Status projektu:	otwarty
Wykaz prac legislacyjnych:	Ministra Finansów
Numer z wykazu:	UD443
Kadencja:	IX
Okres kadencji:	2019-2023

W związku z obowiązkiem opracowywania założeń projektu ustaw na podstawie wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów

- 1. Zgłoszenia lobbingowe
Data ostatniej modyfikacji: 30-11-2022
- 2. Uzgodnienia
Data ostatniej modyfikacji: 30-11-2022
- 3. Konsultacje publiczne
Data ostatniej modyfikacji: 30-11-2022
- 4. Opiniowanie
Data ostatniej modyfikacji: 30-11-2022

Nowelizacja

Głównym celem zmian jest wyeliminowanie zidentyfikowanych ograniczeń i **wątpliwości interpretacyjnych**, związanych ze stosowaniem obowiązujących przepisów dotyczących opłaty od środków spożywczych poprzez

- doprecyzowanie **definicji napoju** podlegającego opłacie i
- doprecyzowanie definicji **wprowadzenia na rynek krajowy** napoju oraz
- skonkretyzowanie **zdarzeń** powodujących powstanie obowiązku zapłaty opłaty.

Zaproponowano także zmianę w zakresie dotyczącym **katalogu podmiotów** obowiązanych do zapłaty opłaty w związku z wprowadzeniem napojów na rynek krajowy.

Nowelizacja

1. Zaproponowano wykreślenie z treści projektowanego art. 1a ustawy zwrotu „**od napojów z dodatkiem substancji o właściwościach słodzących (...)**” i zastąpienie go sformułowaniem „**od środków spożywczych**” tak, aby nie było wątpliwości, że ustawa określa zasady ustalania i pobierania opłaty od środków spożywczych.
2. Proponuje się zmianę definicji napoju polegającą na zastąpieniu odniesienia do Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) na rzecz Nomenklatury scalonej (CN). Czyli zamiast: „Za napój (...) uważa się wyrób w postaci napoju (...) ujęty w **Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług** w klasach 10.32 (...) ma być: „płyn przeznaczony do bezpośredniej konsumpcji klasyfikowany do pozycji 2009, 2106, 2202 **Nomenklatury scalonej (CN)**”.
3. Wśród wyłączeń ujęto napoje, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz zawartość cukrów jest mniejsza lub równa 5 g w przeliczeniu na 100 ml napoju. Do katalogu tych napojów dodane mają być soki warzywno-owocowe (czyli te z przewagą soku warzywnego).

Nowelizacja

4. Przepisy budzą wątpliwości z uwagi na brak zdefiniowania w ustawie pojęcia „**sprzedaży**”, które w polskim systemie prawnym ma różne rozumienie. Rozszerzone ma być pojęcie „wprowadzenia na rynek krajowy napojów” o **zdarzenia inne niż sprzedaż** napojów. Stąd zaproponowano nową definicję pojęcia „wprowadzenia na rynek krajowy napojów” rozumianą jako **dostawa** napojów. Zaproponowano, że pojęcie dostawy obejmie dokonywanie w ramach działalności gospodarczej czynności: **odpłatnego** przeniesienia prawa do rozporządzenia napojami jak właściciel jak i **nieodpłatnego** przekazania napojów. To ostatnie w szczególności dotyczy to napojów wprowadzanych na rynek krajowy poprzez akcje marketingowe, czy przekazywanych nieodpłatnie pracownikom lub innym osobom do ich własnego użytku.

Nowelizacja przepisu ma na celu zmianę kręgu podmiotów obowiązanych do zapłaty opłaty poprzez przeniesienie obowiązku zapłaty opłaty z **podmiotów dokonujących sprzedaży detalicznej lub sprzedających napoje do punktów sprzedaży detalicznej** na:

- producentów,
- importerów oraz
- podmioty nabywające wewnątrzspółnotowo napoje.

Dodatkowa opłata

Podmioty obowiązane do zapłaty opłaty cukrowej są obowiązane:

1) składać w postaci elektronicznej informację w sprawie opłaty,

2) obliczać i wpłacać opłatę

- w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy informacja.

W przypadku **niedokonania opłaty w wymaganym terminie organ** właściwy w sprawie opłaty **ustala**, w drodze decyzji, **dodatkową opłatę** w wysokości odpowiadającej **50% kwoty należnej opłaty**.

Do opłaty i dodatkowej opłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

Dodatkowa opłata

Wyrok WSA w Gliwicach z 11 września 2024 r. (sygn. I SA/GI 553/24)

Sprawa dotyczyła spółki, której organ podatkowy nakazał zapłacić ponad 20 tys. zł z tytułu dodatkowej opłaty cukrowej. Stwierdził bowiem, że po terminie zapłaciła ona należności. Dodatkową opłatę ustalił w wysokości 50 proc. kwoty należnej opłaty. Zdaniem Spółki nałożona na nią opłata była niewspółmierna i nieadekwatna do zawinienia. Organ uważał jednak, że jeśli opłata cukrowa nie zostanie wpłacona w terminie, to naczelnik urzędu skarbowego nie ma wyjścia – musi ustalić opłatę dodatkową, **bez względu na kwotę należności, czas opóźnienia i jego przyczyny**.

WSA stwierdził, że opłata dodatkowa **powinna być limitowana i to mimo tego, że w przepisach nie pozostawiono jakiegokolwiek swobody w odniesieniu do możliwości miarkowania wysokości tej opłaty**. Kluczowe znaczenie ma zasada proporcjonalności wyrażona w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Dodał, że naruszono też zasady: prawidłowej legislacji oraz zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Dodatkowa opłata – planowana zmiana

W przypadku stwierdzenia, że podmiot obowiązany do zapłaty opłaty:

- 1) w złożonej informacji wykazał opłatę w wysokości niższej od należnej,
- 2) nie złożył informacji oraz nie wpłacił opłaty w należnej wysokości

– organ w drodze decyzji, określa opłatę w prawidłowej wysokości oraz ustala **dodatkową opłatę** w wysokości odpowiadającej **50%** kwoty **zaniżenia należnej opłaty** (a nie jak obecnie całej należnej opłaty).

W przypadku, gdy nieprawidłowości zostały ujawnione **w toku kontroli**, a podmiot przed wydaniem decyzji przez organ złożył korektę informacji lub informację i wpłacił opłatę w należnej wysokości, dodatkowa opłata wynosi i **25%** kwoty zaniżenia opłaty.

Wyłącza się stosowanie sankcji w postaci dodatkowej opłaty w sytuacji, gdy podmiot złożył korektę informacji z wykazaną opłatą w prawidłowej wysokości lub złożył informację z wykazaną opłatą w prawidłowej wysokości oraz wpłacił opłatę w należnej wysokości wraz z odsetkami za zwłokę **przed dniem wszczęcia kontroli podatkowej**.

4 System kaucyjny

Podstawy prawne

Regulacje unijne:

Dyrektywa PE i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. dyrektywa SUP).

W art. 9 powyższej dyrektywy jest zawarty obowiązek zapewnienia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na poziomie:

- 77% w 2025 r.
- 90% w 2029 r.

Regulacje krajowe

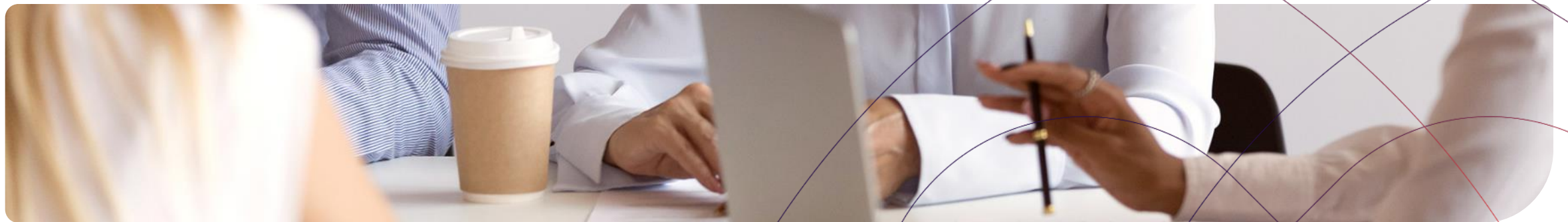
Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 927 z późn. zm.), zmieniona Ustawa z 13 lipca 2023 r. (Dz. U. poz. 1852).

Rozdział 6b „System kaucyjny”, art. 40g – 40p

Cele wprowadzenia systemu kaucyjnego

System kaucyjny to mechanizm promujący recykling i ponowne wykorzystanie opakowań, jego **celem jest**:

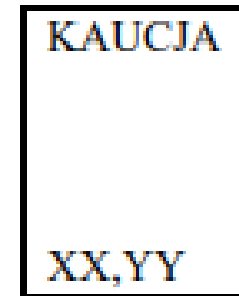
- zmniejszenie zaśmiecenia środowiska odpadami opakowaniowymi,
- zwiększenia osiąganego poziomu recyklingu odpadów opakowaniowych oraz
- zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych
- wyrobi w społeczeństwie pozytywnych nawyków dot. segregowania odpadów
- kolejny krok w kierunku przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Rodzaje opakowań objęte systemem kaucyjnym

- opakowania jednorazowego użytku na napoje z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów,
- puszki metalowe o pojemności do 1 litra
- butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra.

Opakowania objęte systemem muszą być odpowiednio oznakowane przez producenta logotypem systemu kaucyjnego.

gdzie:

XX,YY – oznacza kwotę kaucji, w której **XX** oznacza złotówki, a **YY** grosze.

Istota systemu kaucyjnego

- Przy zakupie napoju w opakowaniu z logotypem, od klienta detalicznego (tzw. użytkownika końcowego) pobierana będzie kaucja. Użytkownik końcowym - użytkownik produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, który nabywa napoje w celu spożycia przez siebie lub inne osoby, a nie dalszej sprzedaży.
- Kaucja ma być nie większa niż 2 zł, i wyniesie:
  - 0,50 zł od plastikowej butelki jednorazowego użytku lub puszki,
  - 1 zł a od szklanej butelki wielokrotnego użytku.
- Kaucja zostanie doliczona do ceny napojów przy kasie.
- Kaucja będzie stanowiła określoną kwotę pieniężną, nie dopuszcza się jej zwrotu w innej postaci, np. w formie bonu czy vouchera na realizację przyszłych zakupów w danym sklepie lub sieci.
- Do pobierania kaucji zobowiązane będą wszystkie jednostki handlu detalicznego, niezależnie od ich wielkości czy profilu działalności, jeżeli oferują napoje w opakowaniach objętych systemem.

Istota systemu kaucyjnego

- Kaucję będzie można odebrać przy zwrocie opakowania.
- W celu odzyskania kaucji nie będzie wymagane okazanie paragonu
- Opakowanie można będzie zwracać w dowolnym punkcie zbiórki w całej Polsce.
- Sklepy o powierzchni:
  - powyżej 200 m² będą miały obowiązek zbierania opakowań
  - poniżej 200 m² będą mogły dobrowolnie zbierać opakowania (i zwracać kaucję).

Odbiór opakowań może następować w kasach obsługowych lub w specjalnie przygotowanych do tego miejscach na zasadzie zbiórki ręcznej. Możliwa jest zbiórka automatyczna, czyli z wykorzystaniem tzw. butelkomatów. W ramach systemów kaucyjnych jest możliwe także zastosowanie zbiórki mieszanej.

Podmiot reprezentujący

Podmiot który zapewnia:

- 1) selektywne zbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy;
- 2) odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z;
- 3) transport opakowań do producenta (w przypadku opakowań) lub do zakładu przetwarzania odpadów;
- 4) prowadzenie ewidencji i sporządzanie sprawozdań dot. zebranych opakowań;
- 5) rozliczenie kaucji z jednostkami handlu oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego.

- Uzyskanie powyższego statusu wymaga zezwoleń Ministra Klimatu i Środowiska.
- Podmioty reprezentujące będą ustanawiane przez podmioty wprowadzające produkty w opakowaniach na napoje (np. producentów tych produktów), w formie spółki akcyjnej.
- Koszty działań, o których mowa wyżej będą finansowane przez wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje.

Podmiot reprezentujący

Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje jest obowiązany osiągnąć poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości określonej w załączniku nr 1a do ustawy.

Poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w % w roku				
2025	2026	2027	2028	2029 i lata następne
77	81	84	87	90

- Producentów będzie obciążała opłata produktowa, którzy nie osiągną powyższych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych.
- Jeśli wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje przystąpił do systemu kaucyjnego to będzie uiszczał taką opłatę na pół, razem z podmiotem reprezentującym.
- Stawka opłaty produktowej zgodnie z rozporządzeniem wyniesie w 2025 r. 10 gr za kilogram.

5 Dyrektywa SUP, w tym opłata od plastikowych kubków

Harmonogram wdrożenia dyrektywy SUP w Polsce

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 433)

24 maja 2023 r. – na przedsiębiorców prowadzących jednostkę handlu detalicznego/hurtowego lub gastronomiczną, posiadających w ofercie jednorazowe opakowania na żywność lub napoje z tworzyw sztucznych albo pakujących w te opakowania żywność lub napoje, zostały nałożone obowiązki dwojakiego rodzaju:

- rejestrowe – dokonania rejestracji (względnie aktualizacji danych) w BDO (Dział II Tabela 8),
- ewidencyjno-sprawozdawcze – ewidencja liczby nabytych i wydanych użytkownikom końcowym opakowań, a następnie – obowiązek złożenia rocznego sprawozdania do BDO zawierającego m.in. informacje objęte prowadzoną ewidencją.

Obowiązki te dotyczą również przedsiębiorców pakujących i oferujących – za pomocą urządzenia vendingowego – napoje lub żywność w ww. opakowaniach.

Prowadzenie działalności bez wymaganego wpisu do BDO jest zagrożone administracyjną karą pieniężną w wysokości do 1 000 000 zł. W przypadku braku ewidencji kara ta może sięgnąć 20 000 zł, z kolei z tytułu niezłożenia rocznego sprawozdania do BDO grozi osobna kara grzywny (w kwocie do 5000 zł).

Harmonogram wdrożenia dyrektywy SUP w Polsce

1 stycznia 2024 r.

Obowiązek pobrania opłaty SUP od użytkowników końcowych.

Stawka tej opłaty wynosi 0,25 zł i 0,2 zł odpowiednio dla pojemników na żywność i kubków na napoje.

Wartość Opłat SUP pobranych w ciągu roku podlega wpłacie na rachunek bankowy właściwego marszałka województwa w terminie do 15 marca roku następnego.

Niepobranie Opłaty SUP – administracyjna kara pieniężna do 20 000 zł.

1 lipca 2024 r.

Konieczność zapewnienia dostępności alternatywnych opakowań wytworzonych z materiałów innych niż tworzywa sztuczne (w tym innych niż tworzywa sztuczne ulegające biodegradacji) lub opakowań wielokrotnego użytku.

Przez opakowanie wielokrotnego użytku rozumie się opakowanie przeznaczone, zaprojektowane i wprowadzone do obrotu tak, aby osiągnąć w ramach jednego cyklu życia wielokrotną rotację przez powtórne napełnianie lub ponowne użycie do tego samego celu, do którego było pierwotnie przeznaczone.

Niezapewnienie dostępności opakowań alternatywnych – administracyjna kara pieniężna do 20 000 zł.

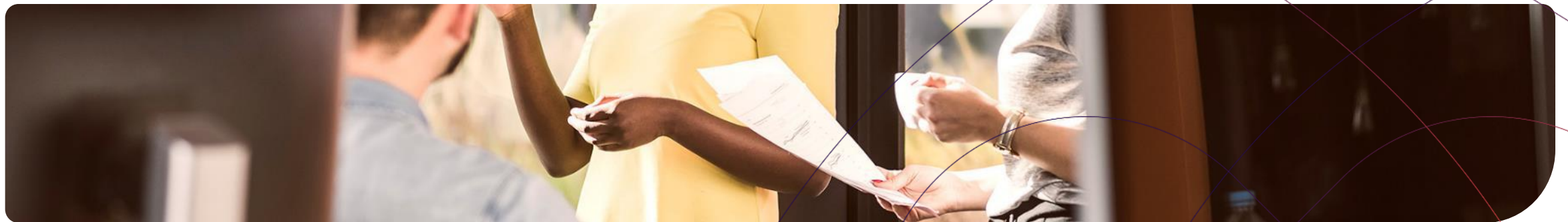
Aspekty podatkowe

Wyjaśnienia MF

- opłata SUP jest opodatkowana VAT, tj. stanowi element podstawy opodatkowania z tytułu dokonanej dostawy (samego opakowania bądź żywności lub napoju w nie zapakowanego),
- nie stanowi dla przedsiębiorcy przychodu na gruncie CIT/PIT i konsekwentnie kosztu uzyskania tego przychodu (z uwagi na późniejszą wpłatę na rachunek bankowy właściwego marszałka województwa).

Czy wyodrębniamy opłatę SUP na paragonie?

- MF wskazał, że nie ma takiego obowiązku, ale nie potwierdził, że działanie odmienne byłoby nieprawidłowe,
- Dyrektor KIS sprzeciwił się on wyodrębnieniu opłaty SUP, jako oddzielnej pozycji na paragonie/fakturze.

Aspekty praktyczne

Który przedsiębiorca jest zobowiązany do pobrania opłaty SUP?

- **definicja ustawowa przedsiębiorcy** – przedsiębiorca w rozumieniu Prawa przedsiębiorców, który importuje produkty, dokonuje wewnątrzwspólnotowego nabycia produktów lub wytwarza produkty i wprowadza je do obrotu, w tym pod własnym znakiem towarowym lub pod własnym imieniem i nazwiskiem lub nazwą, których to produktów wytworzenie zlecił innemu przedsiębiorcy,
- brak definicji przedsiębiorcy prowadzącego jednostkę handlu detalicznego/hurtowego lub gastronomicznej,
- Marszałkowie województw opowiadają się za możliwie szerokim rozumieniem (de facto każdy podmiot oferujący plastikowe opakowania na napoje lub żywność, bądź napoje lub żywność w tych opakowaniach), bez względu na to czy jest to sprzedaż stacjonarna czy np. w sklepie internetowym.

Kto jest użytkownikiem końcowym?

- Użytkownikiem końcowym jest podmiot nabywający produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych lub napoje lub żywność w opakowaniach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w celu ich wykorzystania na potrzeby własne, bez dalszej odsprzedaży,
- w świetle stanowisk Marszałków województw szczególne wątpliwości budzą sytuacje nieodpłatnego udostępniania pojemników i kubków w celach marketingowych/reklamowych, np. na szkoleniach, eventach, czy na stacjach benzynowych. Niejasności mogą powstać także w sytuacji wydania pojemników lub kubków, np. bankom lub hotelom, które następnie przekazują kubki nieodpłatnie swoim pracownikom lub klientom.

Kluczową kwestią jest wskazanie użytkownika końcowego. W niektórych sytuacjach konieczne może się wydawać, np. wprowadzenie systemu oświadczeń potwierdzających intencję wykorzystania opakowań przez nabywców. Z nieprawidłową identyfikacją własnego statusu (i w konsekwencji niepobranie Opłaty SUP) wiąże się bowiem nie tylko ryzyko administracyjnej kary pieniężnej do 20 000 zł, ale też, np. konieczność korekty faktur sprzedażowych na wartość Opłaty SUP z tytułu każdego wydane opakowania.

Pozostałe obowiązki

Obowiązki dotyczą również przedsiębiorców wprowadzających produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych do obrotu.

- od 24 maja 2023 r. obowiązuje zakaz wprowadzania do obrotu i nakazu odpowiedniego oznakowania określonych grup tych produktów,
- opłaty:
  - coroczna **opłata służąca partycypowaniu w kosztach recyklingu odpadów** w związku z wprowadzeniem do obrotu: pojemników na żywność lub napoje, paczek i owijek, lekkich toreb na zakupy oraz wyrobów tytoniowych z filtrami (i filtrów sprzedawanych łącznie z wyrobami tytoniowymi),
  - **finansowania publicznych kampanii edukacyjnych** przez przedsiębiorców wprowadzających do obrotu: wyroby tytoniowe z filtrami (i filtry sprzedawane łącznie z wyrobami), chusteczki nawilżane, balony, lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego oraz podpaski higieniczne, tampony i ich aplikatory,
- **obowiązki ewidencyjne lub sprawozdawcze**, których niewypełnienie zagrożone jest wysokimi karami administracyjnymi,
- od 1 lipca 2024 r. **zakrętki i wieczka** muszą być do nich przymocowane, aby butelki te mogły być wprowadzone do obrotu.

6 Opłata na Fundusz Ochrony Rolnictwa

Podmioty zobowiązane

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 9 maja 2023 r. o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz.U. 2023 poz. 1130)

Obowiązek naliczania i uiszczania wpłaty na FOR obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. i ciąży na tzw. **podmiotach skupujących** – podatnik VAT czynny prowadzący skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych.

Uzasadnienie do ustawy FOR, Odpowiedzi KOWR na najczęstsze pytania:

Status podmiotu skupującego można uzyskać w drodze nabycia produktu rolnego bezpośrednio od producenta rolnego w celu przechowywania, obrobienia, przetworzenia lub dalszej odsprzedaży tego produktu.

Co w przypadku nabycia na inne cele, np. w celu karmienia zwierząt? Odpowiedzi KOWR – opłaty nie ma. Choć wątpliwości budzi kwestia przechowywania, które towarzyszy różnym przedsięwzięciom gospodarczym (np. przechowywanie w intencji odsprzedaży lub wykorzystania w późniejszym terminie).

Produkt rolny – produkty wymienione w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zakres produktów rolnych został tam określony bardzo szeroko i obejmuje między innymi zwierzęta żywe, mięso, ryby, warzywa, owoce, produkty mleczarskie, jaja ptasie, kawę, herbatę, zboża, paszę dla zwierząt, tytoń nieprzetworzony, cukier czy nawet pozostałości i odpady przemysłu spożywczego.

W załączniku znajdują się jednak produkty (kawa, pasza dla zwierząt), których produkcja nie do końca kojarzy się z produkcją o charakterze rolniczym, ale raczej przemysłowym. Pytanie, czy nabycie takich produktów bezpośrednio od ich producentów również generuje obowiązek wpłaty na Fundusz Ochrony Rolnictwa („FOR”)? Tutaj decydujący jest status dostawcy, tj. czy pełni on rolę producenta rolnego.

Podmioty zobowiązane

Producent rolny

Poprzez liczne odesłania, m.in. do regulacji unijnych, prawodawca uzależnia status producenta rolnego od prowadzenia przez niego działalności rolniczej. W tym zakresie można się również odnieść do definicji tej działalności zawartej w ustawach o podatkach dochodowych.

W ich świetle, generalnie rzecz ujmując, działalność rolnicza stanowi **działalność polegająca na wytwarzaniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu**.

Podmiot analizujący swoje obowiązki w zakresie wpłaty na FOR powinien brać pod uwagę nie tylko kategorię nabywanego produktu, ale również charakter działalności w ramach jakiej został on wytworzony. Nawet jeżeli mamy do czynienia z produktem rolnym, ale został on wytworzony w ramach działalności przetwórczej (przemysłowej) i nie pochodzi z własnych upraw albo hodowli lub chowu dostawcy, nie ma podstawy do naliczenia wpłaty na FOR.

Obowiązek wpłaty na FOR rodzi wiele wątpliwości natury praktycznej w ramach konkretnych transakcji odbywających się na rynku spożywczym. **Niczym szczególnym nie będzie sytuacja, w której ten sam podmiot, obracający tym samym towarem, w jednej konfiguracji będzie pełnił rolę producenta rolnego, a w kolejnej podmiotu skupującego**. Większość z tych wątpliwości pozwala jednak usunąć szczegółowa analiza oraz ocena stanu faktycznego.

Wysokość wpłaty oraz realizacja obowiązków

Wpłata wynosi **0,125% wartości netto nabytych produktów rolnych** ustalonej na podstawie faktur zakupowych (w tym VAT RR) uwzględnionych w JPK_VAT podmiotu skupującego. Opłatę za okres kwartalny należy wnieść na rachunek FOR w terminie do ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału.

Wpłata na FOR nie jest pobierana/odliczana z wynagrodzenia producenta rolnego oraz stosuje się do niej odpowiednio przepisy Ordynacji podatkowej. Łącznie nadaje jej to charakter quasi podatkowy ze wszystkimi tego konsekwencjami w przypadku jej nieuiszczenia.

Deklaracja KOWR - do 26. dnia miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału, deklaracji o wysokości naliczonej wpłaty na FOR. Niezłożenie deklaracji zasadniczo podlega karze pieniężnej w wysokości 60 zł za każdy dzień opóźnienia, lecz nie wyższej niż **10 000 zł**.

Projekt zmiany ustawy FOR (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12387954/katalog/13073605#13073605>):

- obniżenie opłaty do 0,1%,
- opłata wnoszona za okres roczny,
- deklarowanie w okresie rocznym.

7 Opłata „małpkowa”

Konstrukcja

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 2151)

Oплата z tytułu udzielonych zwolnień na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości:

1 do 4,5% alkoholu oraz na piwo;

2 powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa;

3 zawartości powyżej 18% alkoholu.

Oплата „małpkowa”

- dodatkowa opłata za tytułu wymienionych zezwoleń,
- przewidziana dla przedsiębiorców zaopatrujących przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- w wysokości 25 zł za każdy pełny litr 100% alkoholu w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Problemy praktyczne

Co jeśli nabywca posiada oba zezwolenia (na obrót hurtowy i sprzedaż detaliczną) i nie wiadomo jakie będzie dalsze przeznaczenie alkoholu (sprzedaż w ramach zezwolenia hurtowego lub detalicznego)?

- Taką sytuacją regulują przepisy – opłata „małpkowa” od wszystkich napojów alkoholowych (bez względu na ich przeznaczenie) w które zaopatrywany jest nabywca posiadający oba zezwolenia, obciąża dostawcę.
- Z kolei nabywca, nawet jeżeli dokona dalszego zaopatrzenia w ramach zezwolenia hurtowego, nie będzie zobowiązany do zapłaty opłaty małpkowej (ma ona charakter jednofazowy).
- Wyjątek stanowi sytuacja, w której to dostawca nie dokona faktycznej wpłaty opłaty „małpkowej” (np. dlatego, że jest on podmiotem zagranicznym i nie będzie do tego zobowiązany) – obciąży ona wówczas (być może niczego nieświadomego) nabywcę. **Skąd nabywca ma wiedzieć, czy opłata „małpkowa” została uiszczona przez dostawcę zobowiązanego do jej uiszczenia?**
- Problem jest dostrzegany w orzecznictwie, to w obecnym stanie prawnym skargi nabywców w tym zakresie mogą być traktowane wyłącznie jako postulat de lege ferenda.

Co z kolei jeśli przedsiębiorca sam wytwarza i sprzedaje alkohol w opakowaniach typu „małpka”?

- Kluczowa jest definicja „zaopatrzenia”, która obejmuje nie tylko sprzedaż towarów, ale jest pojęciem szerszym.
- Przedsiębiorca posiadający zezwolenia na obrót handlowy i sprzedaż detaliczną, który wytwarza napój alkoholowy w opakowaniach typu małpka, a następnie dokonuje przesunięcia międzymagazynowego, np. do przykładowego sklepu prowadzącego sprzedaż detaliczną, również jest zobowiązany do poniesienia opłaty „małpkowej”.

Skutki uchycenia się od obowiązków

Ustawa przewiduje obowiązek:

- 1 Złożenia informacji ALK-1 zawierającej dane niezbędne do rozliczenia opłaty „małpkowej”,
- 2 obliczenia i wniesienia opłaty na rachunek właściwego urzędu skarbowego,
  - do końca miesiąca następującego po zakończeniu półrocza.

Dodatkowa opłata „małpkowa”

- w przypadku niedopełnienia tych obowiązków ustawa zobowiązuje organ do ustalenia, w drodze decyzji, dodatkowych opłat w wysokości 2000 zł lub 11 250 zł w zależności od posiadanego zezwolenia,
- dla ustalenia dodatkowej opłaty wystarczającym jest, aby nie został spełniony jeden z przytoczonych obowiązków, bądź kiedy podatnik co prawda się z nich wywiąże, ale po terminie,
- do opłaty „małpkowej” odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy Ordynacji podatkowej, wskutek czego możliwa jest m.in. korekta złożonej informacji ALK-1.

8 Podatek „piwny”

Kto powinien go płacić?

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 2151)

Obowiązki

1 podmioty świadczące usługę będącą reklamą napojów alkoholowych wnoszą opłatę w wysokości 10% podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług wynikającej z tej usługi,

2 sporządzają oni również zbiorczą deklarację miesięczną (DRA-2) w terminie do 20. dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym upłynął termin na wystawienie faktury, zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług,

3 opłatę należy wnieść najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym upłynął termin na złożenie deklaracji.

Kiedy mamy do czynienia z reklamą napojów alkoholowych?

- ustawa: za reklamę napojów alkoholowych należy rozumieć publiczne rozpowszechnianie znaków towarowych napojów alkoholowych lub symboli graficznych z nimi związanych, a także nazw i symboli graficznych przedsiębiorców produkujących napoje alkoholowe, nieróżniących się od nazw i symboli graficznych napojów alkoholowych, służące popularyzowaniu znaków towarowych napojów alkoholowych,
- ustawa: za reklamę nie uważa się natomiast informacji używanych do celów handlowych pomiędzy przedsiębiorcami zajmującymi się produkcją, obrotem hurtowym i handlem napojami alkoholowymi,
- orzecznictwo: każde działanie zmierzające do publicznego rozpowszechniania znaków towarowych napojów alkoholowych uznaje się za reklamę napojów alkoholowych.

Podatek „piwny”

Jakie podmioty są szczególnie narażone?

Organizatorzy sieci punktów sprzedaży detalicznej

Takie podmioty w ramach umów o współpracę z producentami, często zawierają postanowienia dotyczące stałego prowadzenia określonych działań zmierzających do zwiększenia sprzedaży ich produktów, np.:

- zapewniania stałej dostępności oraz eksponowania produktów w wydzielonych stoiskach,
- zapewnienia ekspozycji urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania produktów,
- organizowania akcji reklamowych w gazetkach, katalogach, informatorach handlowych, na plakatach, tablicach lub innych materiałach promocyjnych.

Z punktu widzenia powstania obowiązku uiszczenia podatku piwnego, kluczowe jest określenie wynagrodzenia z tytułu takich świadczeń. Ma to również miejsce w ramach umów zawieranych przez sieci handlowe, często jako procent od obrotu za dany okres.

Małe sklepy, punkty gastronomiczne (restauracje, puby itp.)

Podmioty te wykorzystują różnego rodzaju elementy wyposażenia z logo producenta napoju alkoholowego (parasole, kufle, nalewaki do piwa itp.) lub eksponują napoje alkoholowe w chłodziarkach.

Opłata nie wystąpi, jeżeli wykonawca czynności stanowiących reklamę w rozumieniu ustawy nie otrzyma z ich tytułu żadnego wynagrodzenia (w formie rzeczowej lub pieniężnej).

Kluczowe będą zatem postanowienia, np. umów toolingu zawieranych pomiędzy producentami napojów alkoholowych, a sklepami i punktami gastronomicznymi, czy udostępnienie tych elementów wyposażenia nie stanowi aby już samo w sobie wynagrodzenia za świadczenie usług reklamy napoju alkoholowego.

9 EUDR

Harmonogram i cele EUDR

Podstawa prawna: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 995/2010

29 czerwca 2023 r. – wejście w życie rozporządzenia EUDR

30 grudnia 2024 r. – zasadnicza data objęcia obowiązkami EUDR podmiotów zobowiązanych

30 czerwca 2025 r. – data graniczna dla mikro i małych przedsiębiorców

Propozycja KE, aby przesunąć termin wejścia w życie EUDR o rok
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5009

Intencją EUDR jest zminimalizowanie wpływu UE na wylesianie i degradację lasów na całym świecie, a także zmniejszenie wkładu UE w emisje gazów cieplarnianych i globalną utratę różnorodności biologicznej.

Na rynek UE nie będą mogły być wprowadzone (ani z niego wywiezione) towary, które nie spełniają następujących warunków:

- 1 nie powodują wylesiania;
- 2 zostały wyprodukowane zgodnie z właściwymi przepisami kraju produkcji; oraz
- 3 przedłożono w ich sprawie oświadczenie o należytej staranności.

Towary objęte EUDR

Oдноśne towary

1. bydło,
2. kakao,
3. kawa,
4. palma olejowa,
5. kauczuk,
6. soja,
7. drewno.

Oдноśne produkty

To tych produktów dotyczą obowiązki wynikające z EUDR!

Zostały wymienione w załączniku I do EUDR i stanowią pochodne oдноśnych towarów.

Ocena w zakresie podlegania pod obowiązki wynikające z EUDR powinna się rozpocząć od analizy Załącznika I do EUDR (zawierającego listę kodów CN) i powinna dalej zmierzać do weryfikacji, czy znajdują się w nim towary, którymi obraca dany podmiot w ramach swojej działalności gospodarczej.

Załącznik zawiera kilka mniej oczywistych pozycji, w szczególności w zakresie towarów pochodnych z drewna (np. książki i gazety), zatem zasadność takiej analizy powinna dotyczyć szerokiego zakresu podmiotów.

Kogo dotyczy EUDR?

Regulacje EUDR dotyczą wszystkich uczestników łańcucha dostaw odnośnymi produktami (wymienionymi w Załączniku I do EUDR) na obszarze UE (a de facto również m.in. producentów z krajów trzecich, którzy zostaną przymuszeni do pomocy w realizacji wynikających z EUDR obowiązków).

Podmiot – wprowadzający odnośne produkty do obrotu (udostępniających je na rynku unijnym po raz pierwszy) oraz wywożących towar poza UE.

Za podmiot wprowadzający odnośne produkty do obrotu, w przypadku gdy ich importu na obszar UE dokonuje podmiot z siedzibą poza UE, EUDR uznaje **pierwszy mający siedzibę w UE podmiot udostępniający takie odnośne produkty na rynku**.

W rezultacie, z nabyciem statusu „podmiotu”, będzie wiążała się dostawa (odpłatna lub nieodpłatna) odnośnych produktów wymienionych w Załączniku I do EUDR:

- wyprodukowanych we własnym zakresie,
- nabytych od podmiotu z siedzibą w kraju spoza UE, który dokonał ich importu,
- import (dopuszczenie towarów do obrotu w UE) i eksport (w ramach procedury wywozu).

Podmioty handlowe – wszyscy uczestnicy łańcucha dostaw inni niż **podmiot**, którzy w ramach swojej działalności handlowej udostępniają odnośne produkty na rynku.

Zwrot „**udostępnianie na rynku**” należy rozumieć jako każde odpłatne lub nieodpłatne dostarczanie odnośnego produktu do celów dystrybucji, konsumpcji lub używania na rynku unijnym w ramach działalności handlowej.

Obowiązki

Zakres tych obowiązków wyznacza przede wszystkim rola i miejsce, jaki zajmuje dany podmiot w łańcuchu dostaw odnośnymi produktami, tj. czy należy do kategorii „podmiotów” czy „podmiotów handlowych”. Żadne obowiązki nie spoczywają natomiast na ostatecznych konsumentach odnośnych produktów.

Szerszy zakres obowiązków dotyczy „podmiotów”. Przed wprowadzeniem odnośnych produktów do obrotu (lub przed ich wywozem), powinny one dochować **należytej staranności** zmierzającej do wykazania, że produkty te nie powodują wylesiania oraz zostały wyprodukowane zgodnie z właściwymi przepisami kraju produkcji.

Należyta staranność obejmuje:

- gromadzenie informacji, danych i dokumentów (opis i ilość, kraj produkcji, geolokalizację działek produkcji odnośnych towarów, dane producenta i dostawców oraz informacje rozstrzygające, że odnośne produkty nie powodują wylesiania i zostały wyprodukowane zgodnie z przepisami kraju produkcji);
- ocenę ryzyka, czy odnośne produkty są niezgodne z wymogami EUDR obejmującej m.in. kategorię ryzyka przypisaną do kraju produkcji, powszechność wylesiania oraz obecność ludności rdzennej w kraju produkcji, czy złożoność łańcucha dostaw;
- w razie zaistnienia ryzyka niezgodności odnośnych towarów z wymogami EUDR konieczne będzie podjęcie środków zmniejszających to ryzyko, m.in. sprowadzających się do uzyskania dodatkowych informacji, danych lub dokumentów czy przeprowadzenia niezależnych badań lub audytów.

Przed wprowadzeniem odnośnych produktów do obrotu (lub przed ich wywozem) konieczne będzie również **przedłożenie oświadczenia o należytej staranności obejmującego część zgromadzonych informacji**.

W celu dochowania należytej staranności „podmioty” będą także obowiązane do **wprowadzenia i aktualizacji procedur i środków, aby zapewnić zgodność odnośnych produktów z wymogami EUDR**.

Zakres obowiązków **podmiotów handlowych** uzależniony jest również od ich przynależności do kategorii MŚP (mikro, małych i średnich przedsiębiorców).

W przypadku MŚP zakres obowiązków ogranicza się do zgromadzenia informacji, że odnośne produkty, które zamierzają udostępnić na rynku nie powodują wylesiania, zostały wyprodukowane zgodnie z właściwymi przepisami kraju produkcji, numeru referencyjnego złożonego oświadczenia o należytej staranności oraz informacji dotyczących dostawców.

Kary za niewywiązywanie się z obowiązków przewidzianych w EUDR

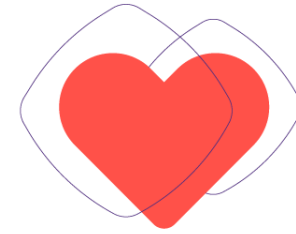
Kary wynikające z nieprzestrzegania obowiązków wynikających z EUDR obejmują m.in.:

- grzywnę stanowiącą do 4% łącznego rocznego obrotu osiągniętego przez podmiot lub podmiot handlowy w UE w roku finansowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny,
- konfiskatę odnośnych produktów lub dochodów uzyskanych z transakcji obejmujących odnośne produkty,
- czasowy zakaz wprowadzania do obrotu (wywozu) lub udostępniania odnośnych towarów i odnośnych produktów na rynku, w przypadku poważnego naruszenia lub powtarzających się naruszeń.

Jakkolwiek weryfikacja podlegania obowiązkom EUDR (zbadanie Załącznika I do EUDR) nie jest skomplikowana, to bardziej problematyczne staje się prawidłowe określenie zakresu tych obowiązków.

Pozostaje on bowiem uzależniony nie tylko od miejsca danego podmiotu w łańcuchu dostaw, ale również jego statusu jako MŚP (w tym ze względu na stosowane uproszczenia). Niewiadomą pozostają również praktyczne aspekty dochowania należytej staranności, w szczególności jeżeli chodzi o podejście właściwych organów do środków podjętych przez obowiązane podmioty.

Zapraszamy do kontaktu

CLIENT WEEK
z Grant Thornton

Paweł Kaczmarek

Menedżer, Doradca podatkowy
Grant Thornton

E pawel.kaczmarek@pl.gt.com
M +48 693 140 584

Sebastian Kopacz

Starszy konsultant, Doradca podatkowy
Grant Thornton

E sebastian.kopacz@pl.gt.com
M +48 723 334 372